

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Orange Slovensko, a.s.** so sídlom v Bratislave, Prievozská 6/A, IČO: 35 697 270, zastúpeného v dovolacom konaní Mgr. Martinom Katriakom, advokátom so sídlom v Bratislave, Dr. Vladimíra Clementisa 10, proti žalovanej **P. S.**, bývajúcej vo V., o zaplatenie **331,94 € s príslušenstvom**, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Združenia ochrana občana spotrebiteľa HOOS so sídlom v Bratislave, Ľuda Zúbka 2, IČO : 42 176 778, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom v Stropkove, Námestie SNP 7, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. 1 C 48/2010, o dovolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo 6. júla 2012, sp.zn. 14 Co 31/2012, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Prešove zo 6. júla 2012 sp.zn. 14 Co 31/2012 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Prešove uznesením zo 6. júla 2012 sp.zn. 14 Co 31/2012 odmietol odvolanie vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Bardejov z 27. apríla 2011 č.k. 1C 48/2010-49 ,ktorým bola žalovanej uložená povinnosť v lehote 3 dní zaplatiť žalobcovi sumu 331,94 € s 8,5 % úrokom z omeškania ročne od 27. decembra 2007 do zaplatenia a náhradu trov konania 19,50 €. Ďalej rozhodol, že účastníci a vedľajší účastník nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odmietnutie odvolania odôvodnil tým, že žalovanej bol doručený rozsudok 15. augusta 2011. Vedľajší účastník až po rozhodnutí súdu prvého stupňa vo veci oznámil vstup do konania. Odvolanie proti rozsudku podal osobne na súde prvého stupňa dňa 28. októbra 2011. Odvolacia lehota pre žalovanú uplynula dňom

30. augusta 2011, čo bol utorok, riadny pracovný deň. Za takéhoto stavu bolo potrebné podané odvolanie odmietnuť ako oneskorene podané podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. S poukazom na § 93 ods. 4 O. s.p. uviedol, že postavenie vedľajšieho účastníka je charakterizované rovnakými procesnými právami a povinnosťami ako účastníka, na stranu ktorého sa pripojil. Jeho postavenie je však odlišné v tom, že i keď konal vo vlastnom mene, jeho postavenie je čiastočne obmedzené postavením účastníka, ktorý je dominus litis. Ak vedľajší účastník vstupuje do konania pred súdom prvého stupňa potom, čo súd prvého stupňa rozhodol, vedľajší účastník môže podať odvolanie s tým, že jeho odvolacia lehota je limitovaná odvolacou lehotou účastníka. Ak sa teda nezúčastňoval pred súdom prvého stupňa konania pred rozhodnutím súdu prvého stupňa, môže byť ním podané odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa posúdené ako včasné len v tom prípade, ak do 15-tich dní od doručenia rozhodnutia účastníkovi (ktorého chce v konaní podporovať a v ktorého prospech chce podať odvolanie), realizoval oznámenie o vstupe a zároveň podal aj v tejto lehote odvolanie.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie vedľajší účastník a žiadal, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že mu odvolací súd svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že nesprávne odmietol jeho odvolanie ako podané oneskorene. Zastával názor, že vedľajší účastník, ktorým je združenie na ochranu spotrebiteľa, môže podať v samostatnej odvolacej lehote opravný prostriedok, keď sleduj naplnenie cieľov politiky EÚ pri ochrane spotrebiteľov.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu vedľajšieho účastníka navrhol dovolanie zamietnuť, rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za vecne správne.

Žalovaná sa k dovolaniu vedľajšieho účastníka pripojila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas osoba oprávnená na tento procesný úkon, skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 ods. 1 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. V danej veci prípustnosť dovolania podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. neprichádza do úvahy, lebo napadnuté nie je uznesenie uvedené v týchto ustanoveniach.

Dovolací súd ďalej skúmal (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.), či dovolanie podané vedľajším účastníkom nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 O.s.p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. vedľajší účastník nenamietal a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť podaného dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Vedľajší účastník v dovolaní namieta, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť pred súdom konať. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je nesprávny procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O prípad odňatia možnosti odvolateľa pred súdom konať ide tiež vtedy, keď odvolací súd odmietne jeho odvolanie, i keď neboli dané procesné predpoklady pre tento postup (viď primerane R 23/1994).

So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania vedľajšieho účastníka odvolacím súdom vykazuje znaky procesného postupu odnímajúceho možnosť pred súdom konať.

Ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 93 ods. 1 O.s.p.).

Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (§ 93 ods. 2 O.s.p.).

Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh (§ 93 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom do 31. decembra 2014).

V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 O.s.p.).

Účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi

účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník (§ 201 ods. 1 O.s.p.).

Dovolací súd na úvod poznamenáva, že z právnej úpravy vedľajšieho účastníka obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku vyplývajú niektoré rozdielnosti, ktoré sa v právnom postavení vedľajších účastníkov prejavujú vo viacerých smeroch, okrem iného tiež v tom, že niektorí vedľajší účastníci majú právo podať odvolanie s obmedzením, že tento ich úkon nemôže odporovať úkonu (vôli) nimi podporovaného účastníka, iní vedľajší účastníci majú v zmysle vid' § 201 veta druhá O.s.p. samostatné, od účastníka nezávislé právo podať odvolanie. Pokiaľ v ďalšom texte odôvodnenia tohto uznesenia nie je výslovne uvedené niečo iné, týka sa nasledovný všeobecný výklad procesného postavenia takého vedľajšieho účastníka, ktorý prejaví vôľu zúčastňovať sa konania (v ktorom nejde o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je) popri navrhovateľovi alebo odporcovi vo veci, v ktorej z právneho predpisu nevyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom konania a vedľajším účastníkom (§ 201 veta druhá O.s.p.).

V zmysle vyššie citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a tiež v súlade s názormi prezentovanými v odbornej právnickej literatúre (vid' Jaroslav Krajčo a kol., Občiansky súdny poriadok – Komentár, I. diel, str. 380, Eurounion, 2010) predpokladmi účasti vedľajšieho účastníka v konaní sú: a/ výzva účastníka konania alebo podnet vedľajšieho účastníka konania, b/ uvedenie na strane ktorého účastníka bude vedľajší účastník vystupovať, c/ preukázanie právneho záujmu vedľajšieho účastníka na výsledku sporu (ak nejde o prípad, v ktorom tento záujem vyplýva z osobitného zákona – k tomu vid' tiež ďalej), d/ rozhodnutie súdu o prípustnosti vedľajšieho účastníka (ak účastník konania vznesie námietku neprípustnosti vedľajšieho účasti), e/ súhlas vedľajšieho účastníka, ak jeho vstup navrhol účastník konania, f/ súhlas (hlavného) účastníka konania, na strane ktorého má vedľajší účastník vystupovať, ak podnet na vstup dal sám vedľajší účastník.

Vedľajší účastník môže do konania vstúpiť buď z vlastnej iniciatívy alebo iniciatívy účastníka konania. Ak účastník konania navrhne, aby určitý subjekt vstúpil do konania ako vedľajší účastník, súd oboznámi s uvedeným návrhom tento subjekt a vyzve ho, aby sa k nemu vyjadril a oznámil, či vstupuje do konania ako vedľajší účastník. Pokiaľ označený subjekt urobí procesný úkon prejavujúci jeho vôľu vstúpiť do konania, stáva sa vedľajším účastníkom vo chvíli, keď súdu dôjde jeho písomné oznámenie alebo keď svoj úkon urobí

ústne do súdnej zápisnice; k vzniku vedľajšieho účastníctva sa nevyžaduje rozhodnutie súdu. Pokiaľ účastníkom navrhnutý subjekt neprejaví vôľu vstúpiť do konania v procesnej pozícii vedľajšieho účastníka, nevzniká jeho vedľajšie účastníctvo; nikoho totiž nemožno nútiť, aby sa stal vedľajším účastníkom konania. Súd z vlastnej iniciatívy neskúma, či je vedľajšie účastníctvo prípustné, alebo neprípustné; o (ne)prípustnosti vedľajšieho účastníctva rozhoduje, ak niektorý z účastníkov namietne neprípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania. Aj vtedy, keď vstup do konania iniciuje samotný vedľajší účastník, majú účastníci právo vyjadriť sa k jeho úkonu, ktorým prejavil, že vstupuje do konania, a prípadne namietat' neprípustnosť tohto vstupu.

Zákonným predpokladom prípustnosti vedľajšieho účastníctva v prípadoch, na ktoré sa vzťahuje ustanovenie § 93 ods. 1 O.s.p., je právny záujem vedľajšieho účastníka na úspechu účastníka, na strane ktorého vstúpil do konania. Vedľajší účastník pomáha v konaní hlavnému účastníkovi a podporuje ho; poskytovaním pomoci navrhovateľovi alebo odporcovi sleduje ich záujmy, robí tak ale s cieľom prispieť k ochrane aj svojich práv plynúcich mu z hmotnoprávných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov. Vedľajší účastník sa usiluje dosiahnuť procesný úspech ním podporovaného účastníka, lebo výsledok sporu nepriaznivý pre účastníka, na strane ktorého v konaní vystupuje, sa nepriaznivo prejaví aj na jeho (vedľajšieho účastníka) právnych pomeroch.

V prípadoch, na ktoré dopadá ustanovenie § 93 ods. 2 O.s.p., zákon nestanovuje ako podmienku účasti tretej osoby na konaní skutočnosť, že táto osoba má záujem na výsledku konania. Legitimácia na vstup vedľajšieho účastníka do konania, ktorá je inak vyvodzovaná z jeho právneho záujmu na výsledku sporu (§ 93 ods. 1 O.s.p.), tu vyplýva priamo zo zákona (viď tiež Števček / Ficová a kol. *Občiansky súdny poriadok – Komentár*, Nakladateľství C. H. Beck, 2009, str. 238). V prípade takejto právnickej osoby je pre jej procesné postavenie vedľajšieho účastníka nevyhnutné, aby predmetom jej činnosti bola ochrana práv, o ktoré v konaní ide. Občiansky súdny poriadok v poznámke k uvedenému ustanoveniu odkazuje na niektoré osobitné predpisy, ktoré naznačujú, aké právnické osoby môžu byť v postavení vedľajšieho účastníka. Jedným z takých osobitných predpisov, je tiež zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktoré bolo účinné do 31. decembra 2012 (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z.z.“). V zmysle § 25 ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. môže právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa podať návrh

na začatie konania na správnom orgáne alebo na súde vo veci ochrany práv spotrebiteľov alebo môže byť účastníkom konania, ak sú takéto ciele hlavnou náplňou jeho činnosti. Sama skutočnosť, že vôľu vstúpiť do určitého konania prejaví právnická osoba, činnosť ktorej je zameraná na ochranu práv spotrebiteľa, bez ďalšieho ešte neznamená, že jej procesný úkon vyjadrujúci túto vôľu vyvoláva vždy ňou sledované právne účinky. Ani samotný status takejto právnickej osoby vyplývajúci z § 93 ods. 2 O.s.p. v spojení s ustanovením § 25 ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. ešte neznamená, že jej vstup do konania v procesnom postavení vedľajšej účastníčky je vždy prípustný.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že v danom prípade vedľajší účastník písomným podaním z 27. júla 2011 oznámil, že z vlastného podnetu ako vedľajší účastník vstupuje do konania na strane spotrebiteľa ako právnická osoba, ktorej hlavnou náplňou činnosti je ochrana práv spotrebiteľa (§ 93 ods. 2 O.s.p., § 25 ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z.) So zreteľom na to nebolo procesným predpokladom vstupu vedľajšieho účastníka do predmetného konania preukázanie právneho záujmu na jeho výsledku.

Z obsahu spisu vyplýva, že súd účastníkov na oboch procesných stranách vyzval, aby sa vyjadrili k procesnému úkonu, ktorým vedľajší účastník prejavil vôľu vstúpiť do konania na strane žalovanej; postup súdov tak zodpovedal zákonu.

S účinnosťou od 1. septembra 2003 ustanovenie § 201 O.s.p. „posilnilo“ postavenie vedľajšieho účastníka v tých prípadoch, v ktorých z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a (ním podporovaným) vedľajším účastníkom. V týchto prípadoch je právo podať odvolanie vedľajším účastníkom jeho samostatným procesným právom nezávislým od postoja, vôle a úkonov (hlavného) účastníka konania. Zmyslom takej procesnej úpravy je zabrániť tomu, aby vedľajší účastník čelil dôsledkom vyrovnania vzťahu medzi ním a účastníkom konania bez možnosti ovplyvniť výsledok konania aj podaním odvolania proti vôli účastníka konania, ktorého v konaní taký vedľajší účastník podporuje.

Ustanovenie § 201 veta druhá O.s.p. v spojení s § 93 O.s.p. nemožno však v žiadnom prípade vykladať tak, že vedľajší účastník má právo podať odvolanie iba vtedy, ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania jeho vzťahu s účastníkom konania.

Rozhodovacia prax súdov zastáva názor, že legitimácia vedľajšieho účastníka na odvolanie je vo všeobecnosti daná, ak sa ním podporovaný účastník nevzdal práva podať tento opravný prostriedok alebo ak s odvolaním vedľajšieho účastníka nevyjadril nesúhlas. Ak podá odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa len vedľajší účastník, musí sa súd vždy zaoberať tým, či a aké stanovisko zaujal k tomuto odvolaniu účastník podporovaný vedľajším účastníkom. Pokiaľ tento účastník vyjadril v konaní svoju vôľu tým, že sa vzdal odvolania, nemôže ho podať ani vedľajší účastník. Ak sa účastník odvolania nevzdal, je súd v prípade, že odvolanie podal len vedľajší účastník, povinný vyzvať ním podporovaného účastníka na vyjadrenie, či dáva k tomuto odvolaniu súhlas.

V preskúmvanej veci odvolací žalovanú vyzval, aby oznámila, či súhlasí s odvolaním vedľajšieho účastníka, ktoré podal proti rozsudku súdu prvého stupňa. Zo spisu ďalej vyplýva, že žalovaná sa vyjadrila, že s podaním odvolania súhlasí.

Pre rozhodnutie dovolacieho súdu v preskúmvanej veci bolo určujúce, že odvolací súd odmietol odvolanie vedľajšieho účastníka z dôvodu, ktorý v danom prípade jednoznačne neprichádzal do úvahy, nakoľko vedľajšiemu účastník, dodržal zákonnú lehotu na podanie odvolania, čo nebolo v konaní sporné, ktorá mu začala plynúť samostatne.

Skutočnosť, že dôvod odmietnutia odvolania uvedený v napadnutom uznesení nebol ako procesný predpoklad tohto postupu dovolacieho súdu daný, vedie v dovolacom konaní k záveru, že postupom dovolacieho súdu bola vedľajšiemu účastníkovi odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Dovolací súd na tomto základe dospel k záveru, že dovolanie vedľajšieho účastníka je nielen procesne prípustné, ale aj opodstatnené. So zreteľom na to dovolaním napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. decembra 2015

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová